

VILNIAUS UNIVERSITETAS
Chemijos ir geomokslų fakultetas

PANEVĖŽIO KULTŪROS IŠTEKLIŲ VAIDMUO FORMUOJANT MIESTO ĮVAIZDĮ

Darbą rengė:

Ieva Ucinavičiūtė

Geografijos ir kraštotvarkos magistro

I kurso studentė

Tyrimo objektas:

- Panevėžio miesto kultūros ištekliai.

Darbo tikslas:

- Nustatyti kultūros išteklių reikšmę Panevėžio miesto įvaizdžio formavime

Uždaviniai:

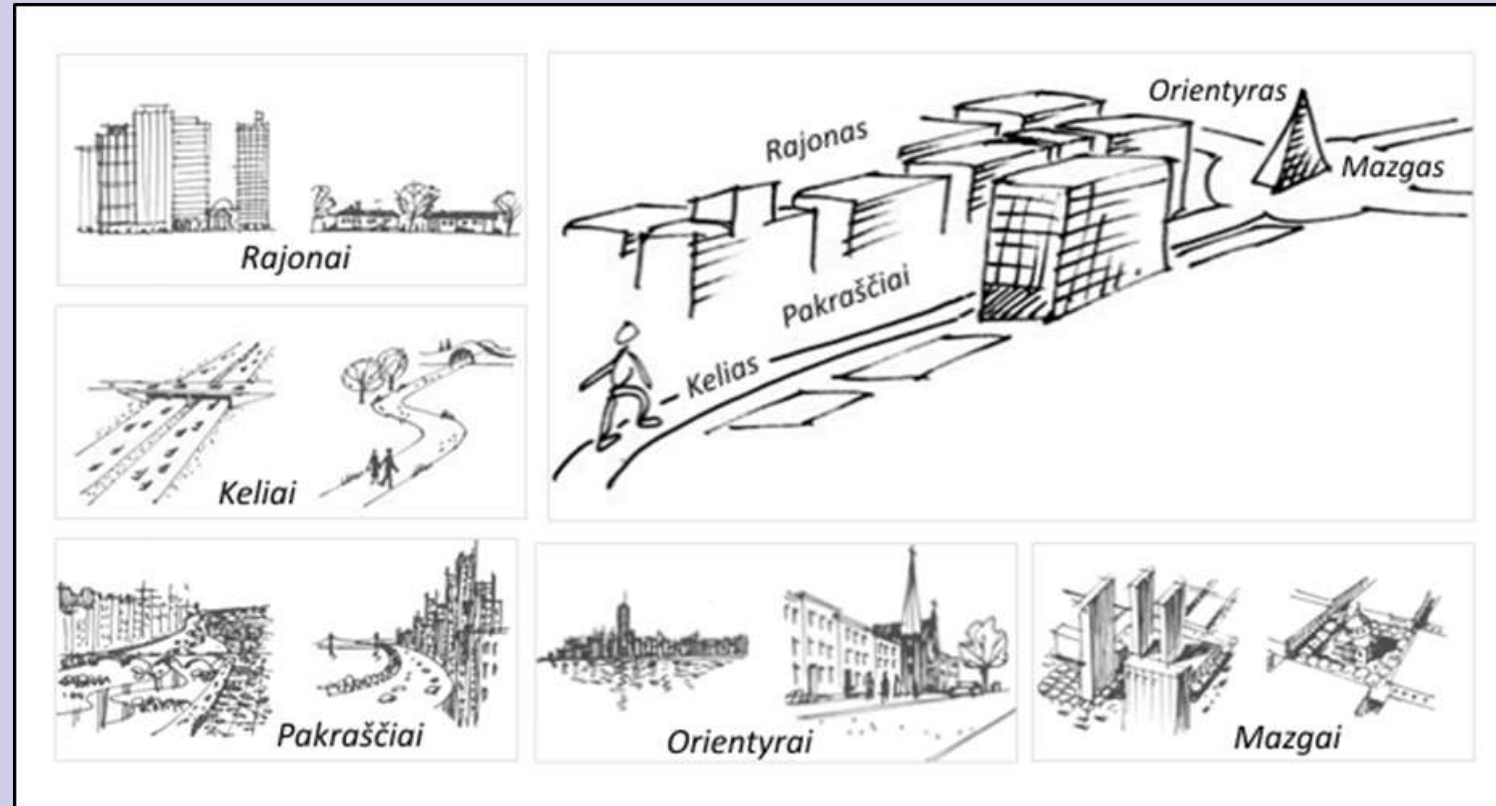
- 1) išanalizuoti mokslinę literatūrą apie miestų įvaizdžio formavimą;
 - 2) įvertinti Panevėžio miesto įvaizdį prieš ir po 1990 –ųjų metų;
 - 3) atlikti gyventojų apklausą apie Panevėžio miesto įvaizdį;
 - 4) nustatyti kultūros išteklių įtaką miesto įvaizdžio formavimui;
 - 5) pateikti tyrimų rezultatus grafine išraiška.
-

Miestų įvaizdis

- *Ivaidis yra įsitikinimų, įdėjų ir įspūdžių rinkinys, kurį tam tikras asmuo turi susidaręs apie miestą.*
Philip Kotler
- *Miesto vaizdą žmogus mintyse susidaro individualiai.*

Kevin Lynch
(1918-1984)

1 pav. Elementai, padedantys suvokti miesto aplinką (pagal Lynch K., 1960).

Panevėžio miesto kultūros ištekliai iki 1990 metų

- Švietimo įstaigos ir jų veikla
- Bendruomeniniai judėjimai, meno kolektyvai
- Žydų, karaimų, lenkų bendruomenės mieste ir jų paveldas
- Teatrai bei kino teatrai Panevėžyje
- Dailės, skulptūros meno tradicijos
- Bibliotekos ir knygynai

Juozas Miltinis
(1907-1994)

Mykolas Karka
(1892-1984)

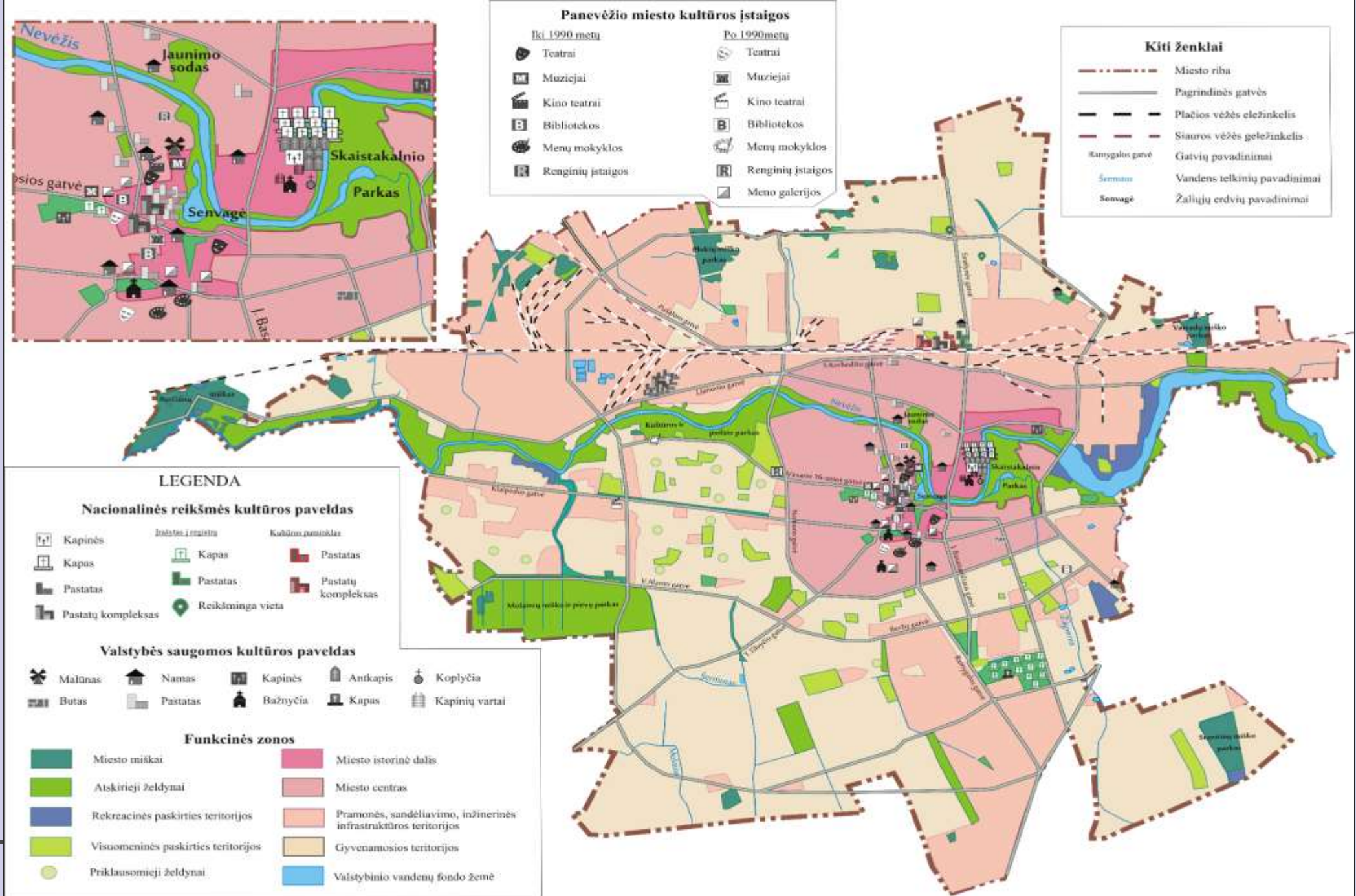
Juozas Zikaras
(1881 m -1944)

Panevėžio kultūros ištekliai nuo 1990 metų iki dabar

- Kultūriniai miesto renginiai (muzikos, kino, teatro..)
- Tarptautinio lygio renginiai
- Muziejai, meno galerijos
- Teatrai
- Kultūros paveldas

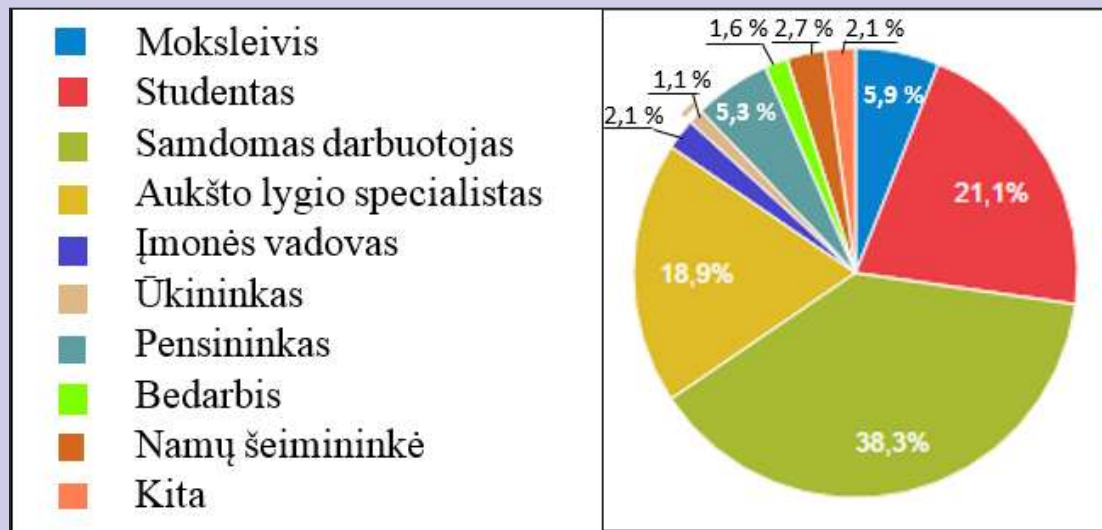

9 pav. Panevėžio miesto kultūros išteklių (šaltinis: Kultūros vertybių registras; Panevėžio miesto teritorijos..., 2008).

TYRIMO REZULTATAI

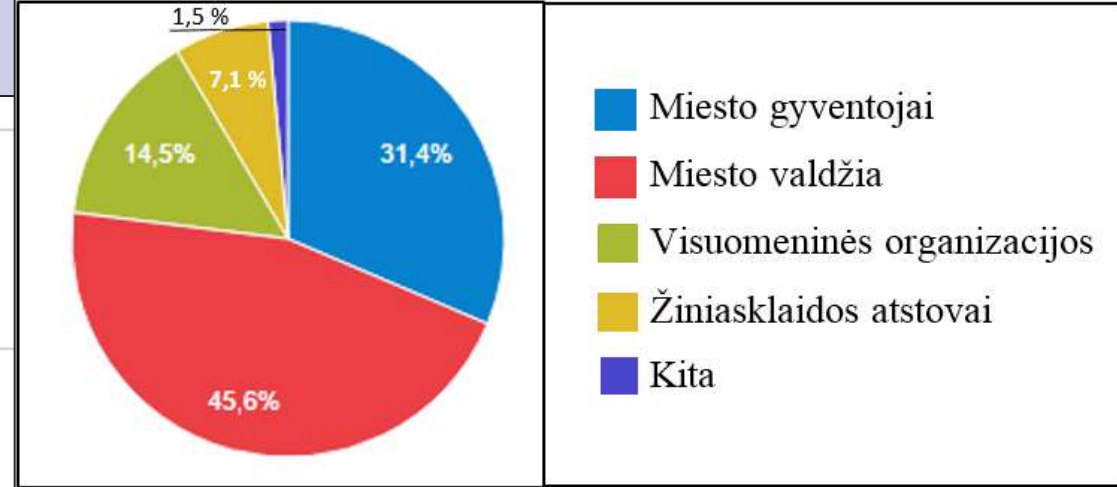
Anketinės apklausos tyrimas

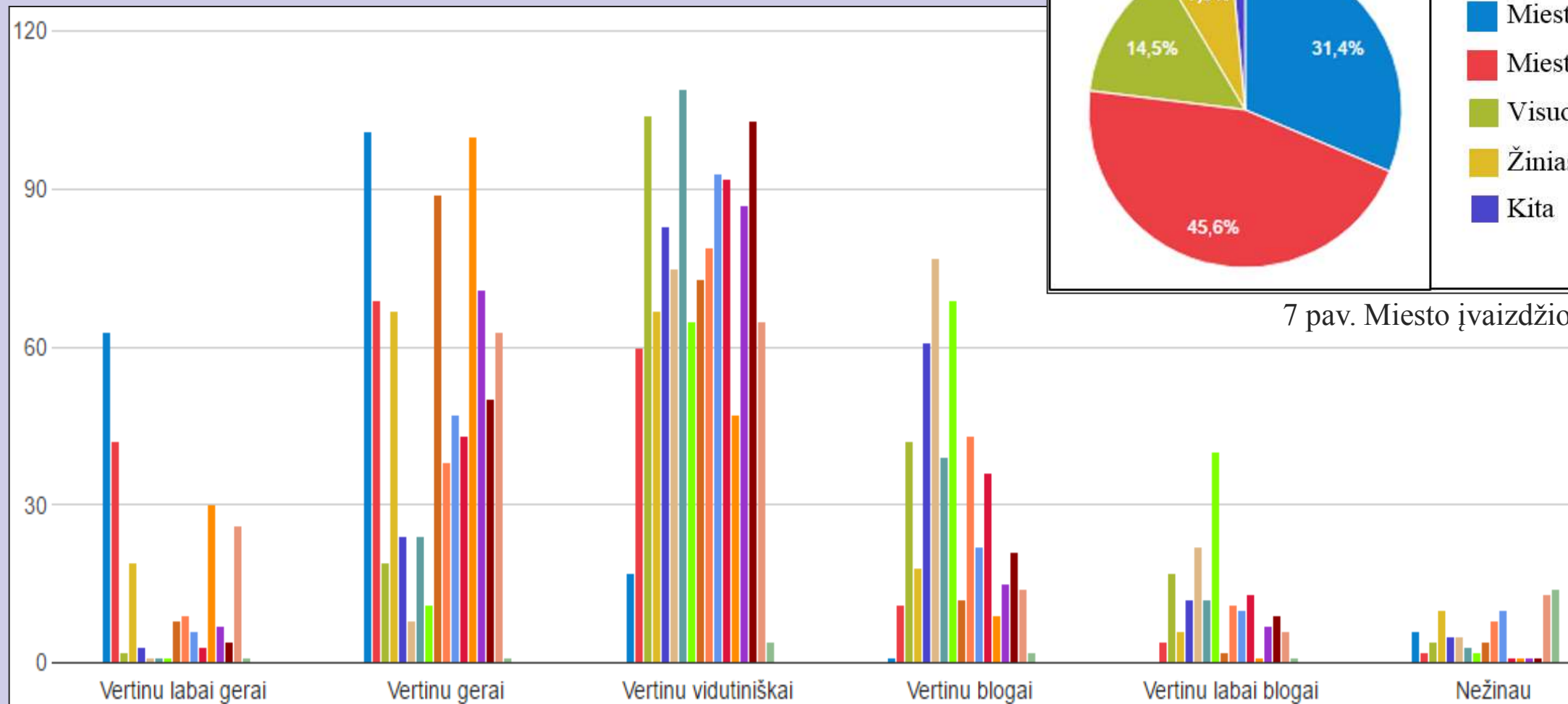
- 15 klausimų
- 188 respondentai
- 141 (75 %) – moterys
- 47 (25 %) – vyrai
- 28-64 metų - 101 respondentas (53,7 %)
- 18-27 metų - 71 respondentas (37,8 %)

4 pav. Apklausos dalyvių pasiskirstymas pagal profesinę veiklą.

MIESTO ĮVAIZDĮ FORMUOJANTYS VEIKSNIAI

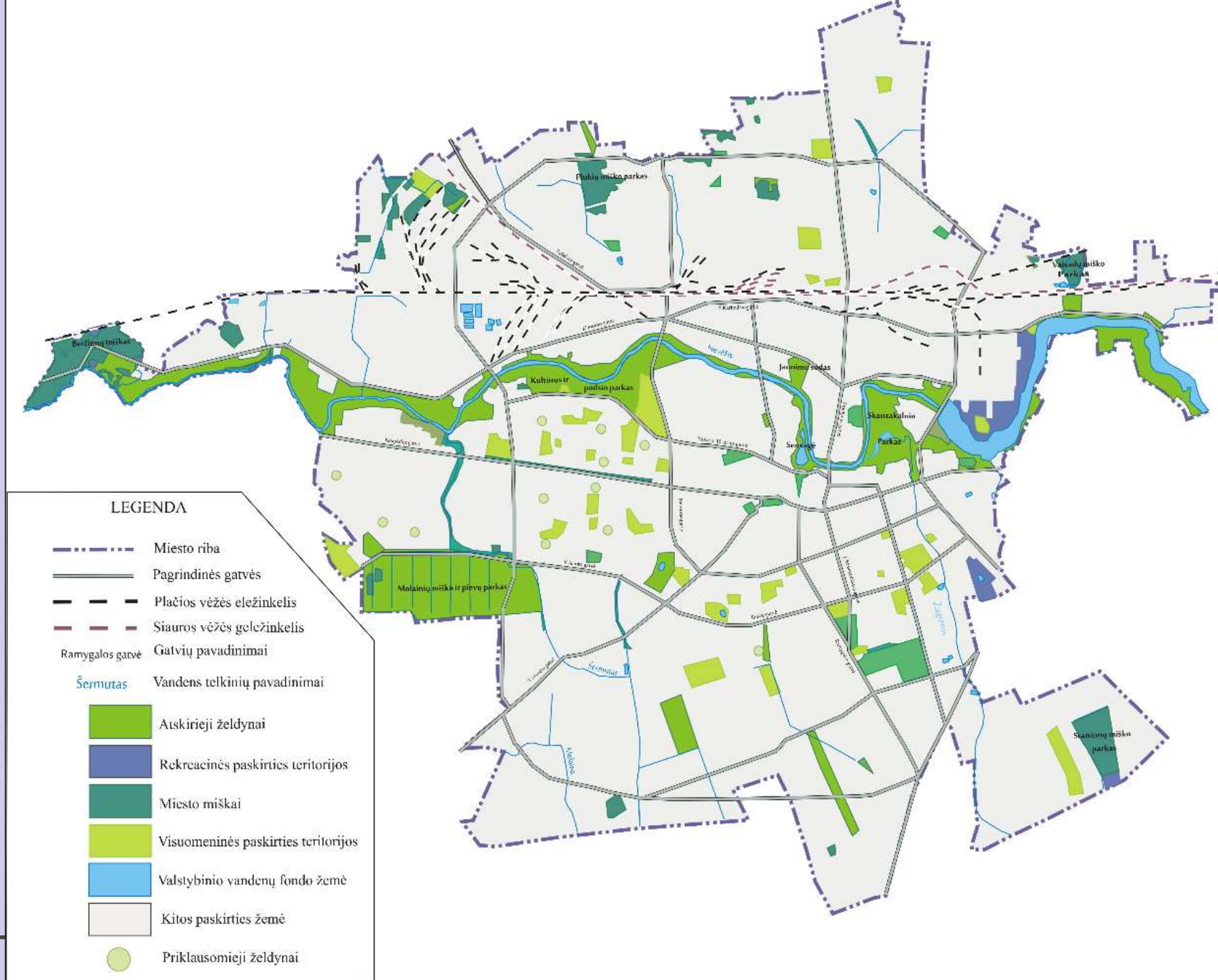

7 pav. Miesto įvaizdžio formuotojai

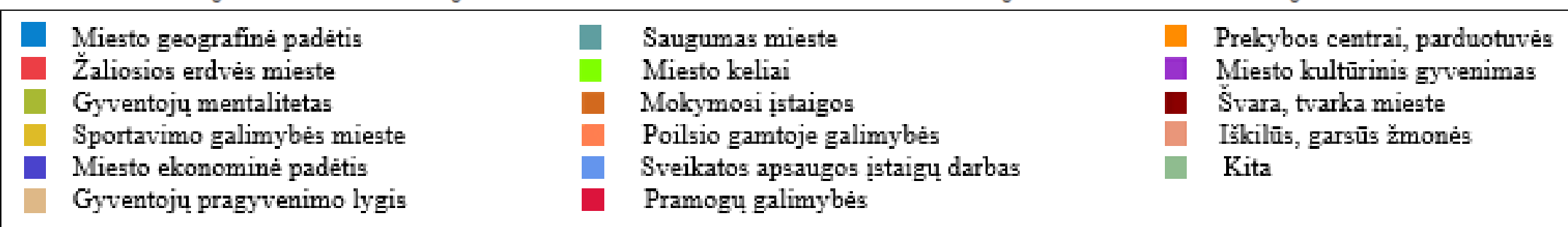
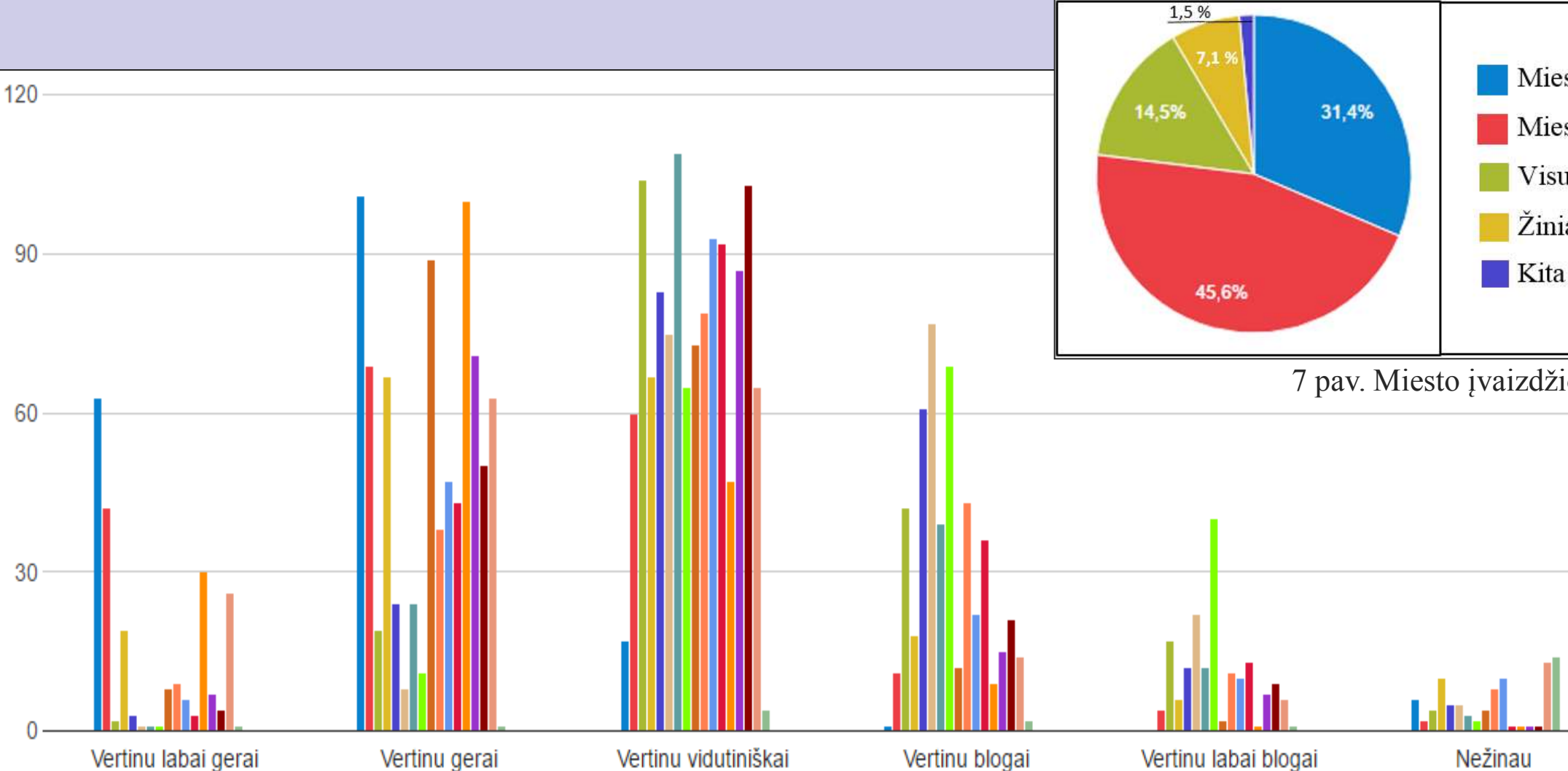

5 pav. Respondentų nuomonę apie miestą lemiantys veiksniai.

■ Miesto geografinė padėtis	■ Saugumas mieste	■ Prekybos centrai, parduotuvės
■ Žaliosios erdvės mieste	■ Miesto keliai	■ Miesto kultūrinis gyvenimas
■ Gyventojų mentalitetas	■ Mokymosi įstaigos	■ Švara, tvarka mieste
■ Sportavimo galimybės mieste	■ Poilsio gamtoje galimybės	■ Iškilūs, garsūs žmonės
■ Miesto ekonominė padėtis	■ Sveikatos apsaugos įstaigų darbas	■ Kita
■ Gyventojų pragyvenimo lygis	■ Pramonų galimybės	

6 pav. Panevėžio miesto žaliosios erdvės (pagal Panevėžio miesto teritorijos bendrasis planas, 2008)

5 pav. Respondentų nuomonę apie miestą lemiantys veiksniai.

Panevėžio miesto įvaizdis

Kokia jūsų nuomonė apie miestą?	Gyvena Panevėžio miesto savivaldybėje		Gyvena Panevėžio rajono savivaldybėje
	Nuo gimimo	Nėra čia gimęs, bet šiuo metu gyvena	
Labai gera	5	8	3
Gera	25	33	19
Vidutiniška	21	35	23
Bloga	5	3	2
Labai bloga	1	1	1
Neturiu nuomonės	-	-	-

3 lentelė. Respondentų nuomonė apie Panevėžio miestą

Koks, jūsų nuomone, yra Panevėžio miesto įvaizdis?	Gyvena Panevėžio miesto savivaldybėje		Gyvena Panevėžio rajono savivaldybėje
	Nuo gimimo	Nėra čia gimęs, bet šiuo metu gyvena	
Labai geras	2	2	-
Geras	12	24	12
Vidutiniškas	34	43	28
Blogas	6	10	6
Labai blogas	3	1	2
Neturiu nuomonės	-	-	-

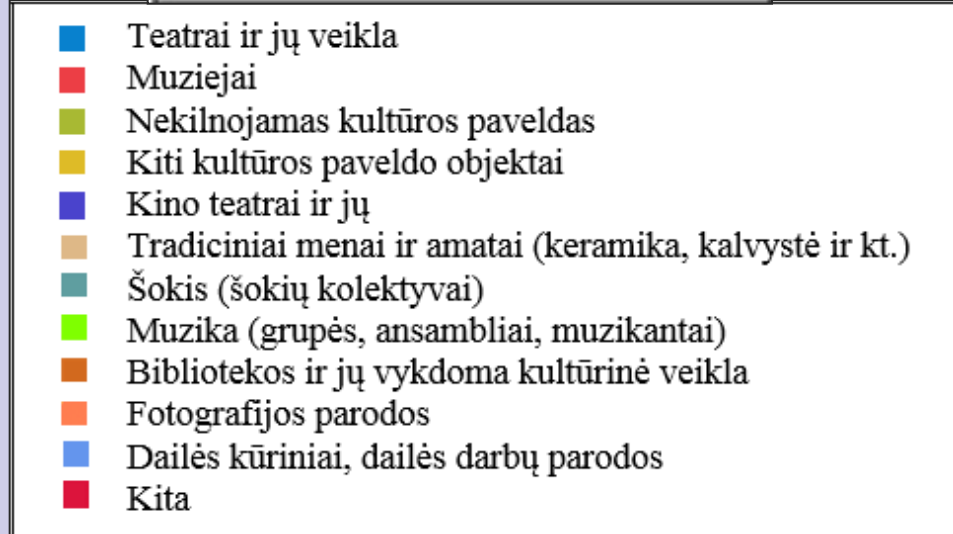
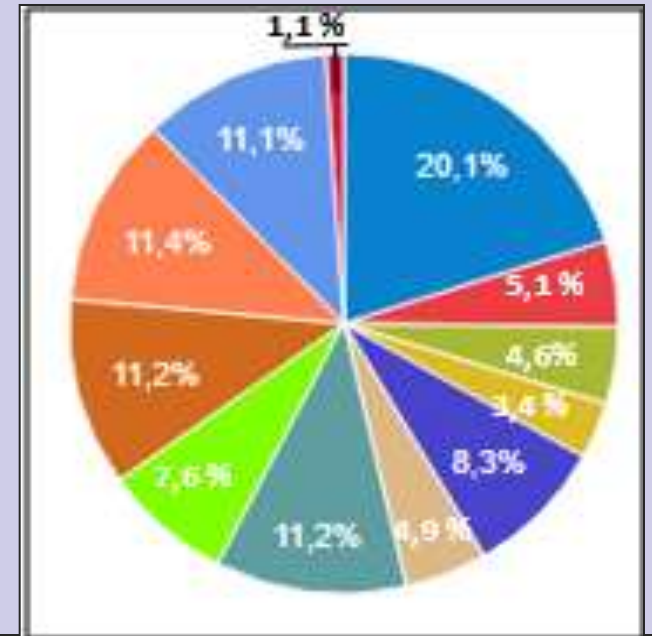
4 lentelė. Apklauso dalyvių nuomonė apie Panevėžio miesto įvaizdį

	Visiškai sutinku	Sutinku	Nežinau	Nesutinku	Visiškai nesutinku
1. Panevėžys – pramonės miestas	36	52	30	65	5
2. Panevėžys - patrauklus miestas turistams	5	23	51	90	19
3. Panevėžys – puikus miestas gyventi ir dirbti	16	77	37	49	9
4. Panevėžys – Aukštaitijos kultūros centras	43	83	22	32	8
5. Panevėžys – žalias, gamtiškas miestas	27	97	20	31	12
6. Panevėžys – puikus miestas pramogauti	6	45	40	75	22
7. Panevėžys – sporto miestas	21	94	35	32	6
8. Panevėžys – verslo galimybių miestas	6	41	61	58	21
9. Panevėžys – saugus ir ramus miestas	5	48	44	81	9
10. Panevėžys – miestas su mažai darbo vietų	45	94	26	21	2
11. Panevėžys – sovietinės išvaizdos miestas	24	45	35	71	12
12. Panevėžys – miestas, garsėjantis nusikalstamumu	22	64	30	64	6

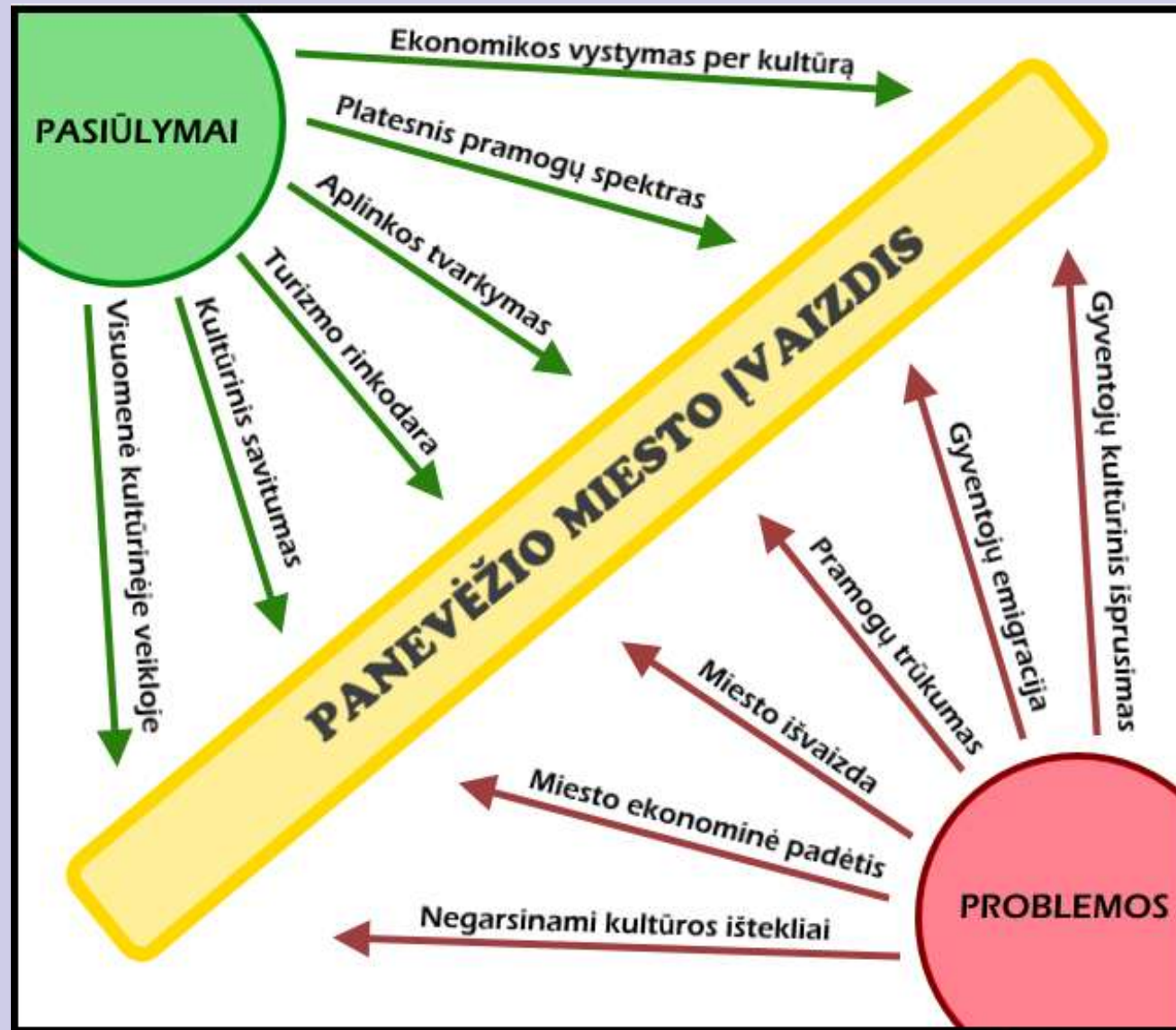
5 lentelė. Teiginiai ir jų vertinimo rezultatai.

A. AR ŠIE RENGINIAI PRISIDEDA PRIE MIESTO ĮVAIZDŽIO FORMAVIMO?	a) Labai prisideda	b) Mažai prisideda	c) Visai nesusijęs su miestu	d) Nežinau apie tokį
1.Baltijos šalių teatrų festivalis	76	47	16	49
2.Keramikos ir akmens skulptūrų simpoziumas	88	48	11	41
3.Festivalis „Europos kinas ir diena, ir naktį“	81	64	13	30
4.Panevėžio miesto gimtadienis	161	21	4	2
5.„Susitikime penktadienį“	103	47	9	29
6.Trumpametražių filmų festivalis AŠ+MIESTAS=KINAS	77	75	2	34
7.Kamerinių spektaklių festivalis	67	48	15	58
8.Festivalis „Panevėžio literatūrinė žiema“	62	55	5	66
B. AR ŠIOS ASMENYBĖS GARSINA MIESTĄ?	a) Labai garsina	b) Mažai garsina	c) Visai nesusijęs su miestu	d) Nežinau apie tokį
9.Juozas Miltinis	176	11	0	1
10.Juozas Balčikonis	140	44	0	4
11.Kastytis Kerbedis	125	53	9	1
12.Donatas Banionis	134	32	4	18
13.Algimantas Čekuolis	71	56	53	8
14.Juozas Milašiūnas	18	54	26	90
15.Mindaugas Lukauskis	43	64	24	57
16.Rasa Kaušītė	20	82	35	51
C. AR ŠIE OBJEKTAI GARSINA MIESTĄ?	a) Labai garsina	b) Mažai garsina	c) Visai nesusijęs su miestu	d) Nežinau apie tokį
17.Siaurasis geležinkelis	140	45	1	2
18.Kino teatras „Garsas“	81	101	5	1
19.Kristaus Karaliaus katedra	80	95	6	7
20.Panevėžio lėlių vežimo teatras	148	37	2	1
21.Paminklas kunigaikščiui Aleksandrui	76	100	8	4
22.Konservų fabriko pastatų kompleksas	18	117	42	11
23.Teatras „Menas“	86	91	7	4
24.Panevėžio žydų sinagoga	22	106	25	35

6 lentelė. Panevėžio miestą garsinantys kultūros ištekliai bei jų vertinimas.

10 pav. Panevėžio miesto kultūros ištekliai.

11 pav. Panevėžio miesto įvaizdžio formavimo problemos ir pasiūlymai

IŠVADOS

- Yra daug faktorių, įtakojančių miesto įvaizdžio susiformavimą, pavyzdžiui, aplinkos elementai, informacija viešojoje erdvėje, kitų gyventojų nuomonė, miesto geografinė padėtis ir kt., todėl, **miestų įvaizdis kiekvienam žmogui susiformuoja labai individualus, priklausomai nuo jo gebėjimo suvokti šiuos veiksnius.**
- Panevėžys iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo **buvo vienas svarbiausių kultūros centrų regione**, turėjęs išskirtinę kultūrinę erdvę. Panevėžį garsinusių švietimo įstaigų bei teatrų veikla, iškilūs inteligentijos atstovai bei jų kultūriniai judėjimai **buvo ištakos dabartinės unikalios kultūrinės erdvės mieste.**
- Po 1990-ųjų metų miesto kultūros bruožai išliko panašūs, atsirado daugiau kultūros įstaigų, menininkų bendruomenių. Tačiau, **nepakankamai reprezentuojami kai kurie kultūros ištekčiai**, kurie Panevėžyje yra aukšto lygio ir galėtų patraukliai pristatyti miestą tarptautiniu mastu, pavyzdžiui, muzika, dailė, kultūros objektai.
- Dauguma respondentų turi gerą nuomonę apie miesto įvaizdį, teigiamai įvertintos žaliosios erdvės, sporto galimybės, tačiau neigiamų atsiliepimų sulaukė miesto keliai, ekonominė padėtis, pramogų galimybės. Panevėžio įvaizdis Lietuvoje daugiau vertintas vidutiniškai arba blogai, taigi, kad tokia nuomonė pasikeistų, geriausiai miesto bruožus reikia tinkamai reprezentuoti viešojoje erdvėje.
- Respondentai pritaria, kad kultūros ištekčiai reikšmingi Panevėžio miesto įvaizdžiui. Tarp žinomiausių įvardyta daugelis meno rūšių: fotografija, šokis, dailė, teatrai, bibliotekų veikla ir t.t., kas parodo, kad **Panevėžio kultūrinė erdvė yra įvairi bei įdomi.**
- Jaučiamas informacijos apie miesto kultūrinę sferą trūkumas, menkas visuomenės suvokimas bei domėjimasis ja, todėl **respondentai abejoja, kad Panevėžyje yra pakankamai kultūros išteklių.** Situaciją pagerintų didesnė visuomenės bei miesto valdžios **iniciatyva kultūros srityje**, kadangi jie įvertinti kaip turintys didžiausią įtaką miesto įvaizdžiui.

VILNIAUS UNIVERSITETAS
Chemijos ir geomokslų fakultetas

PANEVĖŽIO KULTŪROS IŠTEKLIŲ VAIDMUO FORMUOJANT MIESTO ĮVAIZDĮ

Darbą rengė:

Ieva Ucinavičiūtė

IV kurso studentė

Darbo vadovė:

doc. dr. R.Prapiestienė

